

مجتمع آموزشی، پژوهشی و درمانی پیامبر اعظم (ص)
بندرعباس

زخم بستر

شناسنامه پمفلت آموزشی کد: P.E:1401/07/30-00121

عنوان	زخم بستر
تهیه کننده	گروه آموزش
تایید کننده	کمیته آموزش به بیمار
بازنگری	۱۴۰۴/۰۱/۱۵

ناظر کیفی: سوپروایزر آموزش سلامت

تأیید کننده علمی: آقای دکتر سید محمدصادق احمدی
رشتی

مراقبت های لازم

- استفاده از الکل و پودر تالک برای پوست در معرض خطر منسوخ شده است.

- در صورتی که از صابون برای تمیز کردن پوست استفاده می کنید حتماً آن را به طور کامل از روی پوست پاک کنید.

- برای شستشوی زخم فشاری از نرمال سیلین استفاده کنید.

- مصرف مواد آنتی سبتیک نظیر بتادین فرآیند بهبود زخم را به تأخیر می اندازد.

دقت کنید که در صورت درمان و مراقبت صحیح زخم های فشاری مرحله ۱-۲ در عرض ۷-۱۰ روز بهبود می یابد ولی التیام زخم های فشاری مرحله ۳ و ۴ ماه ها طول می کشد.

در زخم های مرحله ۳ و ۴ نیاز به از بین بردن پوسته های مرده دارند. ابتدا از مسکن استفاده کنید و بعد از گازی را به سرم شستشو آغشته کرده و درون زخم قرار دهید. دقت کنید که اطراف زخم باید خشک باقی بماند.

“سلامت و تندرست باشید”

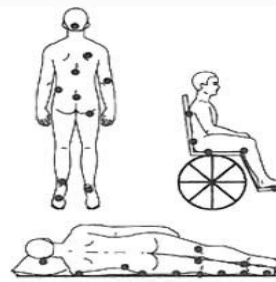
منبع:

مترجم جمشیدی، لیلا. حجت الاسلامی، سیمین. ۱۴۰۰، برونر و سودارت (۲۰۲۲) بیماری های پوست و سوختگی، انتشارات حیدری، ویرایش پانزدهم.

- پوست روی ساعد یا ران (جایی که روی صندلی تکیه می دهند).

- هر کسی که مدت زیادی در بستر می خوابد یا بر روی ویلچر می نشیند و نمی تواند وضعیت خود را به طور مرتب عوض کرده و خود را جابجا کند.

- از مراقبت روزانه و بررسی مکرر پوست نواحی ذکر شده برای دیدن علائم احتمالی تشکیل زخم بستر است. به محض دیدن علائم ذکر شده باید به پزشک اطلاع دهید.

- بی اختیاری ادرار و مدفوع یکی از عوامل شروع زخم فشاری است.

- در صورت بی اختیاری ادرار و مدفوع ملافه های بیمار با فواصل کمتری عوض کنید و بعد از هر بار ادرار یا مدفوع پوست بیمار را کاملاً تمیز کنید. چون ادرار و مدفوع خاصیت اسیدی دارند و به علت وجود باکتری در آنها پوست را مستعد زخم بستر می کند.

بهبود تغذیه

- مصرف پروتئین و کالری کافی.

- تشویق بیمار به خوردن وعده کامل غذایی.

- بررسی وضعیت دهان و دندان بیمار.

- مشاوره با کارشناس تغذیه.

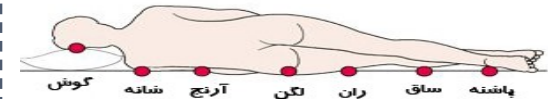
- استفاده از مواد معدنی و مولتی ویتامین ها.

زخم فشاری چیست؟

ضایعه ای است که در پوست و بافت های زیر پوستی بر اثر فشار ممتد و طولانی مدت بر پوست ایجاد می شود.

اغلب در نقاطی از بدن ایجاد می شود که پوست روی یک برجستگی استخوانی قرار گرفته و در بین آنها عضله ای وجود ندارد مانند پاشنه و بین باسن ها.

بیشتر در کسانی ایجاد می شوند که مجبورند برای مدت طولانی در یک وضعیت ثابت بخوابند و توانایی تغییر وضعیت خود در بستر را ندارند.

مراحل زخم بستر

تشکیل زخم بستر از چهار مرحله می گذرد. در مراحل اول شدت آن کم بوده و در مراحل بعدی شدت آن بیشتر می شود.

این مراحل بترتیب عبارتند از

مرحله اول

- پوست سالم.

- کسانی که رنگ پوستشان روشن است پوست قرمز شده و وقتی با انگشت به آن فشار می آوریم سریع سفید نمی شود.

- پوست ممکن است دردناک، سفت، نرمتر، سردتر یا گرم تر از معمول شود.

مرحله دوم

- لایه خارجی پوست (اپیدرم) از بین می رود.

- یک زخم کمی فرو رفته به رنگ صورتی یا قرمز در محل ایجاد می شود.

- ممکن است در محل تاول تشکیل شود.

مرحله سوم

- چربی زیر پوست نمایان می شود.

- زخم گود می شود.

- ته زخم بافت مرده زرد رنگی وجود دارد.

- آسیب ممکن است به زیر پوست سالم هم نفوذ کند.

مرحله چهارم

- عضله، تاندون یا استخوان نمایان می شود.

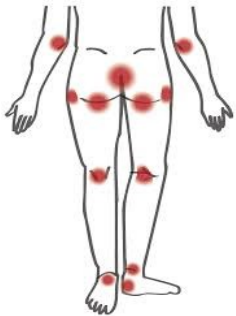
- کف زخم بافت مرده خشکیده است.

- آسیب وسعت یافته و به زیر پوست به ظاهر سالم هم گسترش یافته است.

زخم بستر در چه محل هایی بیشتر دیده می شود؟

- پشت سر، پشت استخوان های کتف، پشت استخوان خاجی درست بین دو برجستگی باسن.

- پشت پاشنه (کسانی که مدت زیادی در حالت درازکش به شانه قرار گرفته اند).

- کناره های سر، لاله گوش، روی

برجستگی لگن، روی برجستگی زانو)

پوست روی سر استخوان نازک نی)، روی پوست قوزک خارجی.

کسانی که مدت زیادی روی ویلچر می نشینند زخم

بستر می تواند در محل های زیر تشکیل شود

- پشت استخوان خاجی (بین دو برجستگی).

- پشت استخوان های کتف یا ستون مهره.

